

Materiál na mimoriadne rokovanie

HSR SR 19.08.2024

bod 5

STANOVISKO

k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

1. Popis návrhu

Hlavným cieľom návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) je prioritne zmena financovania materských škôl, ktoré sú financované z výnosu dane z príjmu fyzických osôb, na financovanie zo štátneho rozpočtu podľa zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov. Uvedený cieľ návrhu zákona vyplýva z reformy 1 komponentu 6 Plánu obnovy a odolnosti SR schváleného uznesením vlády SR č. 221 z 28. apríla 2021, z ktorého vyplýva, že sa má vytvoriť „diferencovaný a transparentný systém financovania predprimárneho vzdelávania, aby sa zabezpečila stabilita, odolnosť a účelové viazanie finančných prostriedkov vyčlenených na vzdelávanie“.

Podľa súčasného stavu materské školy bez ohľadu na zriaďovateľa sú financované z vlastných príjmov samosprávy, ktorých podstatnú časť predstavuje podiel na výnose na dani z príjmov fyzických osôb. Tieto finančné prostriedky, ktoré obce dostanú, sú ich vlastným príjmom a o ich rozdeľovaní rozhodujú v ich samosprávnej pôsobnosti. Predmetom návrhu zákona sú aj úpravy v ďalších súvisiacich zákonoch (najmä zákony č. 564/2004 Z. z., 596/2003 Z. z. a 245/2008 Z. z.), ktoré priamo nadväzujú na zmenu financovania materských škôl alebo ide o zmeny, ktoré reagujú na podnety z aplikačnej praxe.

2. Stanovisko KOZ SR

Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku (OZPŠaV na Slovensku), ktorý je členským zväzom KOZ SR, si v medzirezortnom pripomienkovom konaní uplatnil 10 zásadných pripomienok, z ktorých väčšina pripomienok bola vyriešená na rozporovom konaní dňa 25.6.2024. Materiál sa predkladá s rozporom s Odborovým zväzom pracovníkov školstva a vedy na Slovensku, ktorý žiada vypustenie úpravy prijímania žiakov na základné vzdelávanie, ktorej cieľom je, aby základné školy nemohli organizovať vyučovanie v popoludňajších hodinách.

Z uvedeného dôvodu KOZ SR uplatňuje na rokovaní Hospodárskej a sociálnej rady SR nasledujúcu pripomienku uplatnenú v rámci medzirezortného pripomienkového konania:

Pôvodne Čl. V bod 23, po MPK Čl. V bod 26 – zásadná pripomienka

K § 20 nové odseky ods. 7 až 15

Žiadame bod vypustiť.

Odôvodnenie:

Vzhľadom na to, že na odstránenie dvojzmennej prevádzky základných škôl myslel aj Plán obnovy a odolnosti, zastávame názor, že je potrebné danú problematiku riešiť jednoznačne rozšírením kapacít základných škôl v regiónoch, kde tento problém je evidentný a zanalyzovaný (väčšinou sa to týka o žiakov zo SZP, ktorí žijú prevažne na východnom Slovensku). Keďže i návrh má vstúpiť do platnosti až v roku 2029, čo považujeme za dostatočný časový interval na dobudovanie kapacít pre žiakov v oblastiach, kde je dvojzmennosť už teraz reálnym stavom ako i v oblastiach, kde hrozí dvojzmennosť. Predložený návrh nesie niekoľko rizík, a to že žiaci ohrození dvojzmennou prevádzkou nebudú dochádzať do najbližšej školy, ktorá má voľnú kapacitu. Zároveň táto skutočnosť striktné vstupuje do právomoci riaditeľa školy, ktorému sa povinnosť prijať týchto žiakov striktné prikazuje, úplne sa potláča autonómia rozhodovania riaditeľa a posilnenie právomoci riaditeľa sa tu úplne stráca. Pokiaľ má štát záujem, aby deti ohrozené s rizikom vzdelávať sa v dvojzmennej prevádzke plnili PŠD, je potrebné prihliadať na možnosti chodiť do školy v mieste ich bydliska.

3. Závery a odporúčania

KOZ SR zaujme svoje definitívne stanovisko k návrhu zákona až na plenárnom zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady SR.